

Tjänsteutlåtande
Datum 2019-01-20
Diarienummer HS 2018-00773

Västra Götalandsregionen
Koncernkontoret

Cochleaimplantat

Sammanfattning av ärendet

Regionfullmäktige har den 2018-04-10 bifallit en motion av Michal Melby (S) från februari 2017 som föreslog en utredning av hur köer till cochleaimplantat operationer kan kortas för att uppnå en jämlik vård, att se över hur vuxna med behov ska kunna erbjudas dubbla implantat.

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen fick uppdraget att:

1. vidta åtgärder för att tillgodose behov av dubbla implantat till vuxna,
2. utreda förutsättningarna för ett ökat uppdrag vad gäller behandling med cochleaimplantat av vuxna, samt
3. utreda möjligheten att inom rimlig tid (5-7 år) kunna byta ut processorer för cochleaimplantat, från gamla till nya.

Cochleaimplantat (CI) är ett hörhjälpmedel som genom elektrisk stimulering av hörselnerven ger personer med grav hörselnedsättning/dövhet möjlighet att uppfatta ljud. Cochleaimplantat består dels av en inopererad del med en elektrodrad och en mottagare och dels en talprocessor. Grav hörselnedsättning är en svår funktionsnedsättning. Hörsel med CI ger goda förutsättningar för ökad talspråksuppfattning, kommunikation, delaktighet liksom livskvalitet.

I dag finns en ojämlig tillgång till CI för vuxna i Västra Götaland i förhållande till övriga riket. I nuläget saknas resurser för ett ökat uppdrag för cochleaimplantatoperationer för vuxna, och för att kunna vidta åtgärder för möta behovet av dubbla implantat för vuxna. Behovet är tillgodosett för barn. Dessutom får majoriteten av vuxna med CI vänta i mer än 10 år för att få tillgång till nya processorer. Tillgång till processorsuppraderingar är nödvändigt för att kunna dra nytta av ny teknik och för att kunna ha tillgång till reservdelar och service.

Antalet vuxna med grav hörselnedsättning och behov av CI ökar. Det ökade behovet gäller både för ett första och för senare komplettering med ett andra CI. Vård och behandling av patientgruppen bedrivs i VGR på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Resurstilldelning för att täcka behovet saknas och är i nuläget inte reglerat i vårdöverenskommelse.

Fördjupad beskrivning av ärendet

För att tillgodose behovet av dubbla CI för vuxna behöver uppdraget till Sahlgrenska Universitetssjukhuset utökas/kompletteras. För vuxna som får sitt första cochleaimplantat, kommer minst hälften att behöva två implantat. Tidpunkten för den andra operationen är beroende av patientens hörselskadeutveckling och behov. År 2018 finns ca 450 vuxna som har ett cochleaimplantat. En beräkning baserad på en analys av patientunderlaget samt aktuell forskning visar att ca hälften av dessa skulle dra nytta av ett andra CI. Behovet kommer

sannolikt att öka pga. ändrade indikationer samt befolkningsutvecklingen. I nuläget finns 100 väntande patienter till dubbelsidiga Cocleaimplantat.

Mot bakgrund av att processorsbyte inte har genomförts inom rimlig tid finns ett uppdämt behov även inom detta område.

Sahlgrenska Universitetssjukhuset bedömer att nuvarande organisationsform för CI-behandling kan omhänderta ovan nämnda produktionsökningar under förutsättning att motsvarande medel tillförs.

Finansiering och resurskonsekvenser av beslutet

1. Det finns ett ökat behov av resursättning för förstagångs CI-operationer för vuxna. Detta behov beräknas till ytterligare 15 operationer/år de närmaste 5 åren.
Kostanden för 15 patienter per år beräknas till:
Behandling är för a. utredning och operation 193.400 kr/patient; för rehabilitering, uppföljning, teknisk support 10.000 kr/år/patient, totalt 3 051 000 kr.
2. Kostnader för dubbelsidiga implantat för dom kommande 5 åren beräknas enligt följande:
Kostnaden för 45 patienter per år de närmaste 5 åren beräknas till:
Behandling är för a. utredning och operation 193.400 kr/patient; för rehabilitering, uppföljning, teknisk support 10.000 kr/år/patient, totalt 9 153 000 kr.
3. Det finns behov att inom rimlig tid byta ut äldre processorer efter 7 år mot nya processorer. Nuvarande behov av processorsbyten är 200 st. under 2019.
Kostnaden för 200 processorsbyten är 13 000 000 kr.
Från 2020 och de närmaste 7 åren är behovet 110 processorsbyten per år.
Kostnaden per år för 110 processorsbyten är 7 150 000 kr.

Regionstyrelsen har den 28 augusti 2018, § 229, rekommenderat hälso- och sjukvårdsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnderna samt sjukhusens styrelser att vidta åtgärder för att bromsa kostnadsutvecklingen och nå en verksamhet och ekonomi i balans. Beslutet innebär att hälso- och sjukvårdsstyrelsen måste vara mycket restriktiv med beslut om nya satsningar för att inte bidra till att kostnaderna ökar. Koncernkontoret konstaterar att det finns ett resursbehov inom det aktuella området men mot bakgrund av den rådande ekonomiska situationen föreslås ingen finansiering från hälso- och sjukvårdsstyrelsen i nuläget. Ärendet föreslås överlämnas till hälso- och sjukvårdsnämnderna som underlag för prioritering i det kommande vårdöverenskommelse arbetet.

Beredning

Koncernkontoret har berett ärendet. I beredningen har samrått skett med representanter från Sahlgrenska Universitetssjukhuset.